

בתי הדין הרבניים

פסק דין

ועוד נעיר במאמר העולם "מי שחמאה מרוחה על ראשו – אל יצא לשמש", בכתב טענות שבו אומרת המשיבה עצמה כמה טיעונים שאינם אמת צרופה, בלשון המעטה, וכפי שאמרנו לעיל, מוטב היה לה שלא תיזקק לשאלה ביצד יש לנהוג במי שטוען טענות שקריות.

גמ
OVER

משפחה • משפט • ומה שבניהם

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 970523/28

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב שלמה שפירא, הרב ציון לודיאילוז, הרב מימון נהרי

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד דוד הלפר)

הנדון: דרכי יישום הקביעה כי יש לבחון בחינה עדכנית את האפשרות לחדש קשר בין קטינים להורה מנוכר

פסק דין

א. לפנינו ערעור על החלטת בית הדין הרבני האזורי ירושלים (וליתר דיוק על סדרת החלטותיו) לדחות את בקשת המערער למנות "פרויקטור" שיוסמך בכל הנוגע לטיפול הנפשי והרגשי בבנות וכן למיגור הניכור הורי ובמידת הצורך שיתוף הצדדים בהליך הטיפול "ולחילופין" למנות גורם טיפולי לבנות למצבם הרגשי והנפשי. וכן גורם שיפעל להחזרת הקשר וסיום הניכור הורי".

לא נאריך כאן בסקירת הרקע העובדתי והמשפטי הפרוש על פני כעשור ומחצה ועל פני עשרות רבות של הליכים בבית הדין האזורי ובבית דין זה, רקע העומד גם מאחורי החלטת בית הדין קמא ושאיננו מתעלמים ממנו, אך איננו רואים צורך בהבאתו כאן באשר הדברים ידועים היטב לכל הנוגעים בדבר, האריכות אך למותר היא ובבחינת "דעו נא, רבותי, כי אי אפשר לפורטם כי רבים הם", דיינו כי נאמר כי הרקע כולו אכן נהיר לנו, זכור היטב ועומד לנגד עינינו.

מה שאכן נצרך לפרט הוא הפרק האחרון עד כה של ההליכים, שזיקתו לבקשה ולהחלטות האמורות ישירה היא. וכפי שיובא להלן.

ב. בד' בתמוז תשפ"ד (10.7.24) פסק בית דיננו בהרכבו הקודם (שכלל שניים מהחתומים מטה ואת הגר"א איגרא) בערעור קודם של המערער.

אז היה הערעור על חלקים מהחלטתו של בית הדין הרבני האזורי האמור מא' באייר תשפ"ד (9.5.24) שבה נאמר בין השאר:

ביום כ"ו תמוז תשפ"ב (25.7.2022) ניתן פסק דין ביחס לאפוטרופסות של כל אחד מההורים ביחס לשתי הבנות הקטינות, ולאחרונה התקיים

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

דיון בבקשות התובע לבחינת שינוי פסק הדין עקב שינוי נסיבות ובקשה נוספת לבחון מחדש אם וכיצד ניתן להביא לשינוי המצב הנוכחי שבו קיים נתק מוחלט בין האב לבנות.

יצוין: לצדדים שלוש בנות – הגדולה, [א'], כבר בוגרת העומדת ברשות עצמה; השנייה, [ב'], עוד כחצי שנה בת שמונה-עשרה; והצעירה, [ג'] בת ארבע-עשרה [...] ביחס לקשר שבין האב לבנות [...] היה מקום לשקול להפקיד בידי גורם אובייקטיבי את המאמץ להביא להחזרת הקשר בין הבנות לאב, אך לא ניתן להתעלם מהמציאות המתוארת בהחלטה מיום י"ח אב תשפ"ב (15.8.2022) [...]

העולה מהאמור, לאור הניסיון המצטבר, איננו מוצאים לנכון בשלב זה למנות גורם נוסף שיופקד על חידוש הקשר של האב עם הבנות באמצעות שני ההורים, ולפעול באמצעות החלטות שיפוטיות שיחייבו את ההורים ואת הבנות.

אולם, מאחר והבת [א'] כבר בוגרת, האב יוכל לבחון את הדרך לחידוש הקשר עמה שלא באמצעות האם, אלא באמצעות צד ג' שיפעל מטעמו ובלבד שהדבר ייעשה בזהירות וברגישות המתחייבת, לאחר הפקת הלקחים מהשנים האחרונות. כמו כן יוכל לבחון את הדרך לחידוש הקשר ביחס לבת [ב'] עם הגיעה לגיל שמונה-עשרה בעוד כחצי שנה.

ככל שהדבר יעלה יפה, סביר מאד להניח שתהיה לכך השפעה חיובית על חידוש הקשר של האב עם הבת הצעירה [ג'].

ג. בפסק דין של בית דין זה, שבו התקבל הערעור בחלקו, אמר בית הדין בין השאר:

המשיבה אכן הגיבה. וזו תגובתה:

[...] הבקשה שהגיש מר [פלונג], מושא פסק הדין שבעניינינו הוגש הערעור, הוגשה ביחס לשני מרכיבים [...]

2. למנות אפוטרופוס נוסף וחיצוני שישמש "מפקח חינוכי" על האם והבנות.

הערעור התרחב ועוסק בנושאים אחרים [...]

בהמשך לדברים אלה מבארת המשיבה בתגובתה מדוע, לטעמה, צודקות הוראותיו והחלטותיו של בית הדין קמא [...] אולם אף שקראנו את הדברים פעם ופעמיים לא מצאנו בהם, וכמדובר שאף לא 'בין השורות', תגובה לערעור עצמו [...]

ה. בדוחק גדול אפשר אולי לראות את הפנייתה של המשיבה בבקשה זו להחלטתו של בית הדין קמא מכ"ג באדר התש"ף (19.3.20) סוג של תגובה לגופם של דברים, שכן החלטה זו כמו ההחלטה שבעניינה הערעור שלפנינו, עסקה באפשרות של מינוי גורם שיסייע בחידוש הקשר בין המערער לבנותיו. אך לא זו בלבד שראיית הפנייה זו, הבאה כחלק

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מתיאור הרקע המוכר והידוע לנו, כתשובה לערעור היא 'בדוחק' כאמור, אלא שגם לגופם של דברים אין זו תשובה המניחה את הדעת:

מעת שניתנה ההחלטה שאליה מפנה המשיבה, כ"ג באדר התש"ף (19.3.20), עד להחלטה שבעניינה עוסקים אנו עתה חלפו עברו ארבע שנים ויותר. המערער טען לשינוי נסיבות ולצורך "**לבחון מחדש אם וכיצד ניתן להביא לשינוי המצב הנוכחי**" כמתואר בהחלטתו הנוכחית של בית הדין קמא, אזכורה של ההחלטה הקודמת אינו יכול להוות תשובה לשאלה אם יש צורך ומקום לבחון את השאלה מחדש בחלוף השנים או לשאלה מה מסקנתה של בחינה זו ואם אכן שינוי המצב כיום אפשרי אם לאו.

בית הדין קמא בהחלטתו הנוכחית לא נתן נימוק ממשי להכרעתו בשאלה זו – בניגוד להכרעותיו ביתר השאלות שהונחו לפתחו [...] והסתפק באמירה כי "לאור הניסיון המצטבר" אינו מוצא לנכון למנות גורם נוסף.

האמת ניתנה להיאמר כי ניסיון מצטבר יש אף לנו בעניינם של הצדדים – וכפי שנאמר כבר בהחלטה שצוטטה לעיל "הדברים מוכרים לבית דיננו היטב והוא ער להם" ועל כן מיותרות היו התזכורות של המשיבה לגביהם – ואין אנו אומרים כי אמירתו של בית הדין קמא אינה מובנת לנו.

אך ניסיון העבר לבדו אינו יכול להיות סיבה מספקת כשהשאלה הנשאלת היא אם יש מקום "לבחון מחדש" נוכח טענות על שינוי נסיבות, נוכח חלוף השנים וכו', ונימוקים נוספים כאמור לא ניתנו.

העדר תגובה לגופה של טענה [...] מחזק את הרושם כי הפעם יש צדק בטענת המערער. המערער אכן רחוק מלהיות 'טלית שכולה תכלת', אולם כמאמר הפתגם העממי "גם שעון מקולקל מראה את השעה הנכונה פעמיים ביום" וכשנטענת הטענה כי הגיעה השעה הנכונה לבחינה מחודשת של אפשרות חידוש הקשר בין האב לבנותיו או כשנטענת בערעור הטענה כי עתה היא השעה שבה טענתו של המערער צודקת – אי אפשר לפטור את הטענה אך ורק באמירה כי בפעמים הקודמות לא כך היה [...]

מסקנת פסק הדין בערעור, הייתה: "נוכח כל האמור דינו של הערעור הוא להתקבל." אם זאת מייד לאחר מסקנה זו באה ההבהרה וההסתייגות (ההדגשות אינן במקור):

אין זאת אומרת כי נחליט עתה למנות גורם זה או אחר לפעול לטובת חידוש הקשר בין המערער לבנות או כי נורה לבית הדין קמא לעשות זאת, שכן כאמור מוכר לנו הרקע ומבינים אנו אף את החשש כי הדבר לא יסתייע כמו גם את החשש כי גורם כזה יינזק מניסיונו כפי שאירע בעבר לגורמים מעורבים אחרים וכאמור בהחלטה שמכ"ג באדר התש"ף (19.3.20), הנ"ל.

ונוכח הבהרה זו המשיך בית דיננו והבהיר במה אכן צדק המערער ובמה אכן התקבל הערעור:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בבקשתו כי העניין יוכרע באופן מנומק, לכאן או לכאן, וזאת לאחר שייבחן שוב, ברצינות, לגופו, בלב פתוח ובנפש חפצה, וחזקה על בית הדין קמא כי נפשו חפצה בחידוש ושיקום קשר בין בנות לאביהן, אף אם מפקפק הוא, וגם אנו איננו בטוחים בלשון המעטה, בסיכויים לכך.

יכול בית הדין קמא כמובן לא להסתפק בשמיעת עמדות הצדדים אלא לבקש חוות דעת מקצועיות עדכניות, לבחון אם יש דרכים לערוב לכך שגורמים מקצועיים שיעורבו בעניין לשם מתן חוות הדעת או לשם הניסיון לחדש את הקשר לא ייפגעו כבעבר וכו', אבל אין מן הדין כי גורל הבקשה יוכרע רק על בסיס ניסיון העבר.

אשר למרכיבו הנוסף של הערעור – הערעור על החלטת הביניים שבה נדחתה בקשת המערער להורות לעת עתה לפחות על פגישה של הבנות עם עו"ס יחידת הסיוע שעל ידי בית הדין:

בעניין זה אין בדעתנו להתערב.

ראשית, מדובר כאמור וכפי שציין המערער עצמו בהחלטת ביניים, משכך נדרשת רשות ערעור תחילה, וזאת לא התבקשה ולא כל שכן שלא ניתנה.

שנית, אין מקום כי נתערב ללא דיון וללא בחינה מוקדמת של הדברים ונורה על קיום פגישה כזו, שאין לנו ודאות כי תועיל לעניין ואף לא כי לא תזיק לו ולבנות עצמן, שאם נצרכת היא – הרי אין היא נצרכת אלא כאמצעי זמני – וכאמצעי כזה ראוי שיישקל בתוך המכלול של הבקשה לנסות ולחדש את הקשר, עניין שאותו הורינו כאמור כי יש לשקול אותו ולבחון באופן רציני אך לא הכרענו בו לגופו.

פסק הדין הסתיים בהוראות אופרטיביות:

1. הערעור על קביעת בית הדין קמא כי לא ימונה גורם נוסף שיופקד על חידוש הקשר בין המערער לבנותיו, קביעה שנומקה ב'ניסיון העבר' בלבד – מתקבל.

2. אנו מורים לבית הדין קמא לשוב ולבחון את בקשתו של המערער בעניין זה – במובחן מבקשותיו האחרות שנדחו בהחלטתו של בית הדין קמא מא' באייר התשפ"ד (9.5.24) – לגופה, בלב פתוח ובנפש חפצה ולהגיע לכלל החלטה, לכאן או לכאן, על בסיס בחינה עדכנית של הבקשות והתגובות, בקשת המערער וכנותה (המצריכה בחינה לגופה), חוות דעת מקצועיות ככל שישקול ויסבור בית הדין קמא כי נדרשות הן וכו'.

3. למען הסר ספק ייאמר כי כמובן אין הדברים נוגעים לחידוש הקשר עם הבת הבגירה, וקרוב לוודאי שאף לא עם הבת השנייה שאין פרק הזמן עד שתהיה גם היא בגירה 'בכדי שייעשו' הוראותינו האמורות. בנוגע לבגירים אין לבית הדין סמכות (כפן החוקי) לחייב שיתוף פעולה עם גורם כזה או אחר או את חידוש הקשר עצמו, וכל שיכול הוא לעשות הוא לבקש מהם לנהוג כך או אחרת.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

4. אין בית דיננו מתערב בהחלטת בית הדין קמא שלא להפנות את הבנות בינתיים לפגישה עם עובדת סוציאלית מיחידת הסיוע.

ד. בה' בתמוז התשפ"ד (11.7.24) הורה אב בית הדין בבית הדין האזורי לצדדים, בזיקה ישירה לפסק דינו של בית דיננו:

בהתייחס להחלטת בית הדין הגדול מיום ד' תמוז תשפ"ד (10.7.2024) ובטרם תינתן החלטה בנידון, כל אחד מהצדדים יגיש עד ליום ט"ו תמוז תשפ"ד (21.7.24) את עמדתו בשאלה: מהי ההחלטה שמבקש שתינתן בהתאם למסגרת שנקבעה בהחלטת בית הדין הגדול.

המערער הגיש לבית דין קמא את בקשתו "למינוי 'פרויקטור' שיוסמך בכל הנוגע לטיפול הנפשי והרגשי בבנות וכן למיגור הניכור הורי ובמידת הצורך שיתוף הצדדים בהליך הטיפול" ולחילופין "גורם טיפולי לבנות למצבם הרגשי והנפשי. וכן גורם שיפעל להחזרת הקשר וסיום הניכור הורי".

בכ"ג בתמוז התשפ"ד (29.7.24), טרם שתגיש המשיבה את עמדתה שלה, ולמרות ההחלטה שהורתה לשני הצדדים להגיש את עמדותיהם בעניין (ואף שנוכח החלטות נוספות שבהן ניתנה ארכה טרם חלף באותה שעה המועד להגשת העמדה), נתן בית הדין קמא את החלטתו שבה דחה הלכה למעשה את בקשת המערער:

ביחס לבת הגדולה שעברה את גיל שמונה־עשרה וביחס לבת השנייה החל מעת הגיעה לגיל שמונה־עשרה, הן כבר עומדות ברשות עצמן, ואין אחד מההורים אפטרופוס טבעי עליהן. כיוון שכן, החלטות בית הדין אינן יכולות להתייחס אליהן.

בנסיבות אלו יעשה האב את הנדרש, ואת הנכון והיעיל על פי שיקול דעתו ובשום שכל, למצוא מסילות ללב שתי הבנות שלא באמצעים משפטיים. ככל שהדבר יעלה בידו בעזרת ה', אין ספק שהדבר ישליך ישירות על הקשר שלו עם הבת הצעירה, [ג'], שהיא כעת בת ארבע־עשרה וחצי. אך במקרה הנוכחי, הפעלת אמצעי אכיפה שנועדו כביכול להביא להחזרת הקשר, עלולים להביא לתוצאה הפוכה.

בו ביום הגיש המערער לבית דיננו 'בקשה דחופה למתן הוראות' שבה טען כי החלטתו זו של בית הדין קמא מנוגדת לפסק דיננו:

ביום 10.7.24 ניתן פסק דין שבו נתקבל ערעורו של החתום מטה [...] בית הדין האזורי קבע ביום 11.7.24 כי על הצדדים להגיש בפניו איזה החלטה מבוקשת על ידם לאור פסק דין בית הדין הגדול.

ביום 28.7.24 הגיש החתום מטה את בקשותיו [...] המשיבה לא הגישה לבית הדין האזורי כל עמדה בעניין זה. כך שעל פניו, היה די בכך בכדי לקבל את עמדתו של החתום מטה.

למרבה הפלא, הוציא בית הדין האזורי את החלטתו (המצורפת בזה) שהינה כמעט העתק מוחלט של ההחלטה הקודמת – נשואת הערעור שהתקבל –

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

והשמטה של הנימוק שבית הדין לא יזדקק לחידוש הקשר "לאור ניסיון העבר", ותוך שבית הדין בהחלטתו הנוכחית נימק שלאור הגיל של הבת [ג'] (הצעירה) הוא אינו מתערב בעניין, מאחר שאמצעי כפייה לא יועילו.

יודגש, כי עניין זה של הגיל של הבנות [...] נכתב וצוין גם בהחלטה הקודמת [...] ולמרות זאת הורה בית הדין הגדול לבית הדין האזורי לשוב ולבחון את בקשות החתום מטה לגופן.

מאחר שהחלטת בית הדין האזורי ניתנה בלא שיש לבית הדין האזורי, כל מידע האם מדובר בכפייה על הבת או שיש אפשרות לחדש את הקשר בלא כפייה (שהרי אף גורם לא פגש את הבנות זה כמה שנים), הרי שנדמה שבית הדין האזורי לא ביצע את שהורה לו בית הדין הגדול בפסק דינו.

בנסיבות אלו, יתבקש כבוד בית הדין הגדול למתן הוראות: האם החלטה העכשווית של בית הדין האזורי נזקקת להגשת ערעור (נוסף) בכדי שבית הדין הגדול יזדקק לנושא זה או שהעניין כבר נכלל והוכרע בהחלטה הקודמת [...]

בהחלטה שנתן אחד החתומים מטה בו ביום נאמר (ההדגשה אינה במקור):

[...]

א. פסק דינו של בית דיננו מדבר בעבור עצמו ולדעת החתום מטה אינו זקוק להבהרה.

ב. ככל שסבור המערער כי דרושה הבהרה נוספת או החלטה נוספת החורגת מ'הבהרה' קיים קושי משפטי ליתנה מאחר שהגר"א איגרא קבע, בתוקף תפקידו כממלא מקום נשיא בית הדין הגדול ונוכח טענותיו ובקשותיו של המערער עצמו, כי מעתה ואילך (וכל עוד לא ישתנו הנסיבות שבבקשת המערער המדוברת) לא יהיה הוא חלק מן ההרכב הדין בענייני הצדדים.

תוצאת האמור היא כי ככל שנחוצה הבהרה אין הגר"א איגרא עצמו יכול ליתנה או להיות חלק מהרכב שייתן אותה.

לאידך גיסא קיימת בעיה כמובן במתן הבהרה לפסק דינו של ההרכב שהגר"א איגרא הוא חלק ממנו בידי דיין אחר או בידי דיין אחד – אחר – של אותו הרכב, ועל כל פנים אין הדבר יכול להיעשות ללא דיון וללא הליך משפטי מלא, חדש.

ג. לעצם העניין ככל שהמערער עצמו אינו מבקש לכפות דבר על בתו הרי שיכול הוא להגיש לבית הדין קמא בקשה מתאימה, להבהיר זאת ולהסביר מה בדיוק אכן מבקש הוא. ככל שמבקש הוא אכן לכפות על הבת את מבוקשו, ובית הדין קמא קבע כי אי אפשר לעשות זאת הרי שאם מבקש הוא להשיג על קביעתו זו של בית הדין קמא אין מנוס לפניו, לכאורה, אלא הגשת ערעור [...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ה. המערער פנה לבית הדין קמא ו'אייתי מתניתא בידיה', את ההחלטה האמורה, וביקש – תוך הבהרתו את בקשותיו הקודמות – כדלהלן:

[...] בהתאם להחלטת בית הדין הגדול הנ"ל, הרי שהחתום מטה מבקש להבהיר (מפורשות) לבית הדין האזורי ולהסביר כי בשלב זה הוא לא ביקש כל כפייה על הבת. ולו מהטעם שלא ניתן לדעת אם (באמת) הבת מתנגדת לחידוש הקשר, שהרי זה כמה שנים שהבנות לא פגשו כל גורם. ולכן החתום מטה עתר בבקשה מיום 28.7.24 למינוי גורם שיבחן (גם) זאת [...]

הן אמת שהחתום מטה סבור כי לאור פסק הדין של בית הדין הגדול בערעור, יש לבחון את חידוש הקשר גם במחיר של כפייה מסוימת (על ידי אנשי מקצוע) [...] אך כאמור, לא עסקינן (כעת) בנושא זה, מאחר שיתכן והנתונים הפוכים, ואדרבה, בהכוונת גורם חיצוני, הבת דווקא תשמח להחזרת הקשר, ואין צורך בכפייה על הבת אלא רק כפייה על האם ובעלה.

כך או כך, לאור האמור בהחלטת בית הדין הגדול מיום 29.7.24 המצורפת בזה, הרי שהחתום מטה מבקש מכבוד בית הדין להבהיר האם חרף ההבהרה וההסבר הנ"ל של החתום מטה עדיין סבור בית הדין האזורי כי אין מקום לבדוק את החזרת הקשר.

עוד מבוקש להבהיר האם לבית הדין האזורי יש מניעה ו/או התנגדות לפעול בעניין הנידון כפי הוראות בית הדין הגדול – ובהלימה לאמור בכללי האתיקה לדיונים תשס"ח – 2008 סעיף 5. כבוד בית הדין יתבקש להבהיר האם לאור המתבאר בעטרת דבורה (חלק ג, חושן משפט סימן ח) בית הדין האזורי יכול לפעול בנידון דנא כדעתו של בית הדין הגדול או שהינו מוכרח (הלכתית) להיות כבול לדעתו שלו [...]

ככ"ה בתמוז התשפ"ד (31.7.24) נתן בית הדין קמא בזיקה לבקשה זו החלטה נוספת, החלטה שניתנה בדין יחיד – כבוד אב בית הדין הגר"א לביא שליט"א – ובה נאמר:

[...] אין שינוי בהחלטה.

על יסוד הניסיון הרב שהצטבר לאורך השנים, החלופה המוצעת בהחלטה היא היחידה שיש בה סיכוי להביא לתוצאה חיובית המיטיבה עם הבנות ועם האב, כשאין מהלכים אימים על הבנות ועל האם באמצעים משפטיים כאלו או אחרים, אלא האב מוצא את הדרך לתקשר עם הבנות בהיותן בוגרות, בדרך נכונה, המתחשבת בנסיבות המיוחדות הידועות לצדדים.

החלטה זו אינה מנוגדת להחלטת בית הדין הגדול.

על החלטה זו הגיש המערער את ערעורו – על החלטה זו ועל קודמתה כאחת – שבו העלה את טענותיו להיות ההחלטות מנוגדות לפסק דינו ולהחלטה הנוספת שנתן בית דינו ואף שב על מיקוד המבט אל העדר הרלוונטיות של גילה של הבת בהקשר זה נוכח אי-היותו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

שונה משמעותית מגילה בעת מתן פסק דינו ונוכח עמידתו של פסק דינו על עניין הגיל של הבנות והאבחנה שנעשתה בו בשל כך בין הבנות השונות.

בנוסף לכך ובעיקר טען המערער נגד החלטות בית הדין קמא תוך שהוא ממקד את דבריו בטענה כי מתן החלטה "על יסוד הניסיון הרב שהצטבר לאורך השנים" מנוגד חזיתית להנחייתו של בית דינו בדבר בחינה עדכנית של המצב, של טענות המערער לשינוי, של התגובה להן ושל חוות דעת עדכניות.

המערער גם תמה על מתן ההחלטות מבלי להיזקק כלל לתגובת המשיבה ובאשר להחלטה האחרונה תהה על נתינתה בדין יחיד.

ו. בית דינו בהחלטתו של אחד החתומים מטה מב' באב התשפ"ד (6.8.24) עמד על מקצת הטענות ונדד בבד ביקש את תגובת המשיבה וכדלהלן (ההדגשות גם כאן אינן במקור):

לפנינו ערעור על החלטתו של בית הדין הרבני האזורי ירושלים שלא לפעול לחידוש הקשר בין המערער לבתם הצעירה של הצדדים, [ג'], באמצעות מינוי גורם טיפולי כלשהו ואף לא למנות גורם שיבחן אם קיימת אפשרות לעשות זאת, שלא בכפייה.

אציין כי המערער טוען, בין השאר, כי החלטת בית הדין קמא ניתנה אף ללא תגובה של המשיבה, ועוד טוען הוא נגד נתינתה של ההחלטה האחרונה בעניין זה בדין יחיד. לא מן הנמנע כי טענות אלה מתורצות 'האחת בירך חברתה' שכן בית הדין קמא הורה מוקדם יותר למשיבה להציג את עמדתה באשר ליישום ההוראות שבפסק דינו (שנכחן הגיש המערער את בקשותיו לבית דין קמא ושהוא מלין כי החלטות בית הדין קמא נוגדת אותן – או נמנעות מיישומן הלכה למעשה), ואפשר אפוא כי החלטת בית הדין קמא היא החלטת ביניים בלבד (ועל כן ניתנה בדין יחיד) כשאת ההחלטה הסופית ייתן בית הדין קמא לאחר שאכן תתקבל תגובה מאת המשיבה.

כך או כך, המשיבה רשאית להגיב לערעור בהתאם לתקנות הדיון בתוך חמישה-עשר יום [...]

ככל שתגובת המשיבה תהיה כי אכן מדובר בהחלטת ביניים המצריכה בקשת רשות ערעור וכו' – נצפה לראות אסמכתה כי אכן המשיבה פעלה ברוח זו ובהתאם להנחה פרשנית זו והגישה לבית הדין קמא את עמדתה, כדי שזה יבחן אותה וייתן לאחריה החלטה נוספת [...]

המשיבה הגיבה באומרה כי אכן סבורה היא כי מדובר בהחלטת ביניים וכי הגישה תגובה לבית הדין קמא, ובהחלטה נוספת שנתן אחד החתומים מטה בכ"א באלול התשפ"ד (24.9.2024). נאמר:

תגובת המשיבה לערעור הגיעה עתה לשולחננו ואכן נטענה בה טענה כאמור ונטען כי אכן הגישה את עמדתה לבית הדין קמא [...] עיון בתיק בית הדין קמא מלמד כי אמת דיברה המשיבה וכי אכן הגישה לו את תגובתה לבקשת המערער.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נוכח האמור מתחזקת ההשערה כי החלטת בית הדין קמא אכן הייתה החלטת ביניים בלבד.

עם זאת טרם נחרוץ את גורלו של ערעור זה נבקש מבית הדין קמא להבהיר מפורשות בתוך שלושים יום אם אכן הייתה החלטתו הקודמת החלטת ביניים בלבד וצפויה לאחריה החלטה סופית (בשלושה) בבקשת המערער, אם לאו.

בכ"ד באלול התשפ"ד (27.9.24) נתן בית הדין קמא את החלטתו הנוספת, האחרונה בסדרת החלטות זו, הפעם – החלטה בהרכבו המלא של בית הדין קמא, ובה אמר את דברו כדלהלן:

בהתייחס להחלטה מיום כ"ג תמוז תשפ"ד (29.7.2024) ולהחלטה המשלימה מיום כ"ה תמוז תשפ"ד (31.7.2024), ולאחר העיון בהחלטת בית הדין הגדול מיום כ"א אלול תשפ"ד (24.9.2024) – בהתאם לבקשת בית הדין הגדול יובהר:

ההחלטות הנ"ל אינן החלטות ביניים שלאחריהן צפויה החלטה או פסיקה משלימה.

החלטות אלו ניתנו על יסוד הניסיון הרב שהצטבר בבית הדין לאורך שנים רבות, ולאחר דיונים רבים וההחלטות שניתנו לאורך כל אותן שנים, כפי העולה מהחומר הרב שבתיקי הצדדים.

נוכח החלטה זו לא היה עוד מקום לספק כי קמה למערער זכות הערעור, הלה אכן הגיש לבית דיננו בקשה להכריע בערעורו, שאליה צירף את החלטתו זו של בית הדין קמא, בבקשתו אף עתר להכרעה בערעור על בסיס כתבי הטענות בלבד וללא צורך בקיום דיון פרונטלי.

ז. בהחלטה מכ"ו באלול התשפ"ד (29.9.24) הורה אחד החתומים מטה למשיבה להגיב לגופו של ערעור "ככל שיש בדעתה להגיב תגובה מעבר לתגובתה הקודמת שעיקרה היה בבקשה לדחיית הערעור על הסף נוכח הסברה כי מדובר בהחלטות ביניים", כן נתבקשה המשיבה להבהיר במסגרת תגובתה "את עמדתה באשר לאפשרות כי הערעור יוכרע על בסיס כתבי טענות בלבד וללא דיון פרונטלי".

המשיבה הגיבה לגופו של ערעור. בתגובה נוספת, שאותה הגישה לאחר החלטה שהעירה על העדר מענה להוראה האחרונה ובהסבירה כי העדר זה אינו אלא תולדת השמטה שבשגגה, הבהירה כי אף היא נכונה להכרעה על בסיס כתבי הטענות בלבד.

לפיכך עומדים עתה לפנינו כתבי הטענות של שני הצדדים והצורך להכריע בין עמדותיהם על סמך כתבי טענות אלה.

ח. את טענותיו של המערער איננו צריכים לשנות עתה שכן פרושות הן לעיל. נפנה אפוא לתשובת המשיבה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המשיבה מקדימה לדבריה את האמירה:

בשל העובדה כי כלל הערכאות בישראל ובתי הדין הרבניים בפרט, סובלים זה שנים מנחת זרועו הבלתי-נורמטיבית של מר [פלוגני], ובשל אינספור הליכים, החלטות, פסקי דין וחוות דעת שהוצגו לבית הדין הנכבד לאורך השנים בעניינו של מר [פלוגני], תגובה זו נערכת על דרך התמצות ובהתבסס על ההנחה כי הידע והניסיון שנצבר בבית הדין הגדול בענייני של מר [פלוגני], אינו נדרש לאזכור ותידוע נוספים, אלו בבחינת "ידיעה שיפוטית", הכוללת פסיקות ואמירות חד-ערכיות וחמורות ביותר כלפי מר [פלוגני].

בשל עיקרון התמצות שיאפיין מסמך זה, ניסוחו יהא ברוח הקיצור, מבלי לוותר כמובן על אותן אינסוף ידיעות שיפוטיות ועמדות מפורטות שהוגשו לבית הדין הנכבד.

באשר להקדמה זו נעיר כי כפי שפתחנו בדברינו בפסק דין זה גם אנו ערים לרקע, אך נזכור כי במרכז ההליך עומדת הטענה הנסמכת גם על פסק דינו הקודם בדבר צורך להכריע לא רק על בסיס 'ניסיון העבר', וקשה להשתחרר מהתחושה כי ההקדמה האמור מיועדת להביאנו לשכוח זאת ולהכריע בעיקר, ואולי רק, על בסיס ניסיון העבר.

ט. בהמשך להקדמה זו טוענת המשיבה:

הערעור הנוכחי עוסק בהחלטת בית הדין האזורי מיום 29.7.24 (להלן: "פסק הדין") שנתנה במעמד שלושה דיינים, ואשר סגרה את ה"יחידה הדיונית" (כפי שהובהר בהחלטת הביניים מיום 27.9.24), ומשכך – היא מהווה "פסק דין" לצורך הערעור. פסק הדין ניתן בעקבות פסק דינו של בית הדין הגדול מיום 10.7.24 בתיק מס' 970323/27 שהשיב את ההחלטה לבית הדין האזורי על מנת שיקבע כי ממצאי פסק דינו הקודם, מיום 9.5.24, לפיהם נדחו גחמותיו של מר [פלוגני] למנות "מפקח" להשתלח באם ובבנות ולכפיית "חידוש הקשר" בין המערער לבנותיו לא הוכרעו "רק על בסיס ניסיון העבר". את המילה "רק" הדגיש בית הדין הגדול בפסק דינו.

כן נטען בערעור בכזב כביכול פסק הדין מיום 29.7.24 ניתן בדין יחיד, זאת למרות שהוא ניתן בשלושה.

כבר עתה נאמר כי שני משגים – שלא לומר שקרים – נכללו בפסקה זו של דברי המשיבה:

האחד הוא האמירה כי בית דינו "השיב את ההחלטה לבית הדין האזורי על מנת שיקבע כי ממצאי פסק דינו הקודם, מיום 9.5.24 [...] לא הוכרעו 'רק על בסיס ניסיון העבר'."

משמעותה של אמירה זו היא כי פסק דינו הניח מראש כי "פסק דינו הקודם" של בית הדין קמא אכן ניתן לא "רק על בסיס ניסיון העבר" וכל שדרש מבית הדין קמא הוא לקבוע זאת בעצמו "על מנת שיקבע" כלשונה של המשיבה. פרשנות זו של פסק דינו מופרכת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ומזויפת מתוכה היא שכן אם הניח בית דיננו את המסקנה מראש – מה לו לבקש מבית הדין קמא כי יקבע אותה הוא. גם אם נעשה חסד עם המשיבה ונאמר כי לא דקה פורתא בלשונה וכוונת דבריה היא כי בית דיננו הורה לבית הדין קמא להבהיר ולקבוע "אם ממצאי פסק דינו [...] לא הוכרעו רק על בסיס ניסיון העבר", מה שיוציא את הדברים מכללה של מופרכות מובנית זו, עדיין לא יהיה בכך כדי להכשיר את הדברים לבוא בקהלה של האמת, שכן בפסק דינו של בית דין זה נאמר כמעט ההפך הגמור:

כך תוארה את החלטתו של בית הדין קמא וכך אף נמתחה עליה הביקורת (ההדגשות אינן במקור):

בית הדין קמא בהחלטתו הנוכחית לא נתן נימוק ממשי להכרעתו בשאלה זו – בניגוד להכרעותיו ביתר השאלות שהונחו לפתחו [...] **והסתפק באמירה כי "לאור הניסיון המצטבר" אינו מוצא לנכון למנות גורם נוסף [...]**

אך ניסיון העבר לבדו אינו יכול להיות סיבה מספקת כשהשאלה הנשאלת היא אם יש מקום "לבחון מחדש" נוכח טענות על שינוי נסיבות, נוכח חלוף השנים וכו', ונימוקים נוספים כאמור לא ניתנו.

משמעות הדברים היא כי **לא זו בלבד שבית דיננו לא הניח שבית הדין קמא קבע את קביעתו "לא רק על בסיס ניסיון העבר" וביקש אך כי יקבע כך מפורשות, אף זו: לא כי היה ספק לבית דיננו אם נקבעה הקביעה "רק על בסיס ניסיון העבר" או שמא לא רק על בסיסו, אלא אמירה ברורה כי בית הדין קמא קבע את שקבע כשנימוקו היחיד הוא "הניסיון המצטבר" ובית דיננו ביקר אותו על כך באומרו כי אין ניסיון העבר יכול להיות סיבה מספקת למסקנתו של בית הדין קמא.**

וכך הורה בית דיננו לבית הדין קמא לאחר קביעתו הבהירה כי "דינו של הערעור הוא להתקבל" ותוך הבהרה במה צדקו טענות המערער (ההדגשות גם כאן אינן במקור):

כי העניין יוכרע באופן מנומק, לכאן או לכאן, וזאת לאחר שייבחן שוב, ברצינות, לגופו, בלב פתוח ובנפש חפצה, וחזקה על בית הדין קמא כי נפשו חפצה בחידוש ושיקום קשר בין בנות לאביהן, אף אם מפקפק הוא, וגם אנו איננו בטוחים בלשון המעטה, בסיכויים לכך.

ונשנו הדברים בהוראות האופרטיביות שחתמו את פסק הדין:

1. הערעור על קביעת בית הדין קמא כי לא ימונה גורם נוסף שיופקד על חידוש הקשר בין המערער לבנותיו, קביעה שנומקה ב'ניסיון העבר' בלבד – מתקבל.

2. אנו מורים לבית הדין קמא לשוב ולבחון את בקשתו של המערער בעניין זה – במובחן מבקשותיו האחרות שנדחו בהחלטתו של בית הדין קמא מא' באייר התשפ"ד (9.5.24) – לגופה, בלב פתוח ובנפש חפצה ולהגיע לכלל החלטה, לכאן או לכאן, על בסיס בחינה עדכנית של

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הבקשות והתגובות, בקשת המערער וכנותה (המצריכה בחינה לגופה), חוות דעת מקצועיות ככל שישקול ויסבור בית הדין קמא כי נדרשות הן וכו'.

הוראת בית דיננו ברורה אפוא לגמרי "לשוב ולבחון" ועל בסיס בחינה חדשה זו "העניין יוכרע באופן מנומק", לא לקבוע כי החלטה קודמת ניתנה "לא רק על בסיס" וכו', מה שכמובן אינו יכול להיות תוצאה של בחינה מחודשת, שהרי איש אינו יכול לסבור כי בית הדין קמא קבע בעבר את שקבע על בסיס בחינה מחודשת שיקיים בעתיד.

הוראה זו רחוקה כרחוק מזרח ממערב מן הדרך שבה היא מוצגת בדברי המשיבה.

עניינו של הערעור הנוכחי הוא בטענה כי בית הדין קמא לא מילא אחר הוראה זו. מצופה היה מהמשיבה כי תמק, אם חולקת היא על המערער, מדוע יש לראות את בית הדין קמא כמי שכן מילא אחרי הוראה זו – בחן את הדברים שנית בלב פתוח ובנפש חפצה והגיע למסקנה כי התובנות שאליהן הגיע בעבר שרירות וקיימות גם עתה – לא כי תנסה להציג מצג שווא כביכול הוראתנו הייתה רק לקבוע עתה כי החלטתו הקודמת של בית הדין קמא ניתנה בשעתה לא רק על בסיס ניסיון עבר.

המשגה השני הוא האמירה "נטען בערעור בכזב, כביכול פסק הדין מיום 29.7.24 ניתן בדין יחיד" – הפוסל במומו פוסל שכן האמירה הכוזבת היא אמירתה זו של המשיבה: המערער לא טען כי "פסק הדין מיום 29.7.24 ניתן בדין יחיד" אלא כי ההחלטה שניתנה יומיים לאחריו, בכ"ה בתמוז התשפ"ד (31.7.24), ניתנה בדין יחיד. אפשר להשיב על טענתו זו בטענה כי מתן החלטה זו בדין יחיד – כשר הוא, אך אי אפשר להכחיש את העובדה הפשוטה: החלטה זו אכן ניתנה בדין יחיד.

י. לאחר האמור שבה המשיבה לטעון באריכות על אודות הרקע וההליכים הקודמים כשבתוך הדברים שזורים טיעונים הנוגעים לכאורה – או מתיימרים להיות נוגעים לענייננו. נצטט מן הדברים (לא את כל האריכות) תוך שנוסיף הדגשה, שאינה בהכרח מצויה במקור, כל אימת שיועלה טיעון שזיקתו לענייננו נחזית כזיקה ישירה וברורה:

אחר מסכת זוועות ארוכת שנים שמתוארת בשלל חוות דעת ופסקי דין, נקבע בשנת 2018 בבית הדין הרבני כי האב לא יהיה עוד בקשר עם בנותיו [...] ובהמשך [...] נקבע לגביו בבתי הדין ובתי המשפט, כי איננו דובר אמת, כי איננו נוהג בנורמטיביות, כי נוקט הוא בפוגענות חמורה כלפי בנותיו, כי אינו "ציית דינא", כי עליו לעבור טיפול מהותי ומשמעותי כתנאי לחידוש הקשר עם בנותיו וכי בכל מקרה – אין לבצע כל פעולת כפייה ואונס על הבנות לחידוש הקשר עימו.

במשך כל השנים הארוכות בהן לא ניסה מר [פלוני] לייצר קשר ייטיב [צ"ל: מיטיב] עם בנותיו, לא נח לרגע – ולא הפסיק להתעלל בבנותיו באמצעות עשרות הליכים משפטיים טורדניים [...]

גם היום, כששתי בנותיו בגירות, ומר [פלוני] יכול לפנות אליהן במישרין – לא עושה הוא דבר לשם כך [...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בפסק הדין קמא נקבע, בהתייחס לילדה [ג'] בלבד [...] "בנסיבות אלו יעשה האב את הנדרש ואת הנכון והיעיל על פי שיקול דעתו ובשום שכל למצוא מסילות ללב שתי הבנות שלא באמצעים משפטיים [...]"

בהחלטה מיום 31.7.24 ובהחלטה נוספת מיום 27.9.24 הבהיר וקבע בית הדין האזורי, כי ההחלטה מיום 29.7.24 [...] מהווה פסק דין.

בית הדין נימק בפסק הדין, הנמקה עניינית שאינה נסמכת רק על ניסיון העבר, כי הגיע למסקנה בהווה, כי מר [פלוגני] לא תיקן את דרכיו וכי התרשם והגיע לכלל מסקנה כי הפעלת אמצעי אכיפה שנועדו כביכול להביא להחזרת הקשר, עלולים להביא לתוצאה הפוכה.

גם בהחלטה נוספת שניתנה לאחר פסק הדין, הבהיר בית הדין האזורי ביום 31.7.24 כי החלטתו אינה מבוססת רק על ניסיון העבר, אלא על הניסיון שנצבר לאורך השנים, לרבות על ניסיון ההווה:

על יסוד הניסיון הרב שהצטבר לאורך השנים, החלופה המוצעת בהחלטה היא היחידה שיש בה סיכוי להביא לתוצאה חיובית המיטיבה עם הבנות ועם האב, כשאין מהלכים אימים על הבנות ועל האם באמצעים משפטיים כאלו או אחרים, אלא האב מוצא את הדרך לתקשר עם הבנות בהיותן בוגרות בדרך נכונה המתחשבת בנסיבות המיוחדות הידועות לצדדים, החלטה זו אינה מנוגדת להחלטת בית הדין הגדול.

קרי – בית הדין מבהיר היטב, באופן פוזיטיבי, כי החלטתו אינה מנוגדת להחלטת בית הדין הגדול משום שאיננה מבוססת רק על ניסיון העבר, אלא גם על ניסיון ההווה.

4. הניסיון שהצטבר לאורך השנים, ממשיך למרבה הצער להיערם ולהצטבר גם בימים אלו ממש, כאשר למשל בדיון שהתקיים ביום 22.1.24 הבהיר מר [פלוגני] הבהר היטב, כי לא עשה ואינו עושה דבר לחידוש הקשר עם הבנות; כי הפר ולא ביצע אף אחת מהמלצות המומחית מטעם בית הדין הגדול (ד"ר וישנה); כי לא עשה ולא עושה דבר ליצירת קשר עם בתו הגדולה, ואף לא טרח לאחל מזל טוב ליום ההולדת של בתו. לצד העובדה שמר [פלוגני] לא נוקף אצבע כדי לייצור וליצור את התנאים ההכרחיים לקשר חיובי ומיטיב עם הבנות, מנהל הוא מלחמת חורמה כנגד הבנות בבית הדין האזורי [...]

אין לשנות מהחלטת בית הדין האזורי, מהנימוקים שלהלן:

1. ניסיון שהצטבר גם בשעה זו ממש בבית הדין קמא, מבוטא ומתואר גם היטב בפסק הדין מיום 9.5.24 שניתן בבית הדין האזורי [...]

2. משכך, בצדק נימק והבהיר בית הדין קמא בפסק הדין מיום 29.7.24 כי "במקרה הנוכחי, הפעלת אמצעי אכיפה שנועדו כביכול להביא להחזרת הקשר, עלולים להביא לתוצאה הפוכה".

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

3. הניסיון שהצטבר, אינו רק ניסיון העבר, אלא גם ניסיון בהווה, שמתקשר בחוליות המחוברות בשרשרת האלימות המשפטית בה נוקט מר [פלוני] באובססיביות וטורדנות כפייתית כלפי בנותיו וכלפי האם. כך, אך לא מכבר – ביום 25.7.22 קבע בית הדין האזורי כי "טובת הבנות המשותפות היא הפקעה חלקית של אפוטרופסות האב" [...]

5. זאת ועוד, מבחינה מהותית – בקשתו של מר [פלוני] בבית הדין קמא הנה בקשה לשינוי נסיבות של פסק דין חלוט, ולא בבקשה לסתירת הדין. בבקשה לשינוי נסיבות, על המבקש להצביע על הנסיבות ששונות ומשלא עשה כן, אין כל מניעה מלהתבסס על הניסיון שהצטבר, כשלא הוצגה כל אינדיקציה לשינוי בנסיבות [...]

6. בית הדין האזורי הבהיר בהחלטתו מיום 31.7.24 כי הבקשה דנן הינה ניסיון להלך אימים באמצעים משפטיים, האם סבורה כי די בהגשת ערעור זה כדי לעמוד אחר כוונותיו האמיתיות של האב [...] כי לא שינה דבר ממנהגיו השליליים, ועודנו מנסה להתיש ולפגוע באם ובבנות, תוך שהוא מאשים את כולם, מלבד את התנהלותו [...]

7. החלטת בית הדין אינה נתמכת אפוא רק על ניסיון העבר, כי אם גם על ההווה המתמשך גם כעת, בהגשת הערעור דנן ובנקיטת הליכים משפטיים שאין דבר בינם לבין רווחת הילדות, מצהיר מר [פלוני] כי לא שינה מאומה מדרכיו העקלקלות.

ישראלם כי גם בית הדין הגדול אימץ עמדה עקרונית זו של בית הדין האזורי, באמצעו ביום 24.10.22 את בקשת האם [...] בציינו:

לאחר העיון סבור בית הדין כי הצדק עם טענותיה של המשיבה וכי אומנם, למרות טענותיה, אין מקום לחסום כליל את המערער מלהגיש תביעות או ערעורים לבית הדין ובפרט שעה שמדובר בעניינן של קטינות שאחריותו של בית הדין לטובתן מחייבת רגישות וזהירות יתר ומצריכה לבחון כל מקרה של טענה לפגיעה בטובתן – גם אם לכאורה נראית הטענה משוללת יסוד, ובין השאר על בסיס ניסיון העבר, אולם זכאית המשיבה לאיזון זכויות אלה ולמניעת הפגיעה החוזרת בה באמצעות הליכי סרק וודאי מן האפשרות שאף אם יתברר כי הליכי סרק הם תתקשה לזכות בפיצוי על טרחתה, הוצאותיה, עוגמת הנפש וכו' – אף אם ייפסק כי זכאית היא לפיצוי כזה – וכעולה אכן מניסיון העבר.

9. בית הדין הגדול קבע לא מכבר בעניינו של מר [פלוני] בהחלטתו מיום 30.1.2022 [...]

10. בהחלטה נוספת של בית הדין גדול שנתנה גם היא – אך זה לא מכבר – ביום 26.8.21 נקבע [...]

12. הכרח הוא גם להביא חוליה נוספת אליה נאלץ בית הדין הגדול להידרש ב"אדיבותו" של מר [פלוני] בפסק דינו מיום 16.12.20 [...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

13. לאחר התעללות אכזרית שנמשכה שנים ארוכות, נקבע בפסק דין ארוך ומנומק מיום 19.3.20 בין היתר [...]

14. קרי – נקבע זה מכבר כי כל עוד לא יצביע מר [פלוני] על שינוי הנסיבות, וכל עוד יוכיח בהתנהגותו הפוגענית כי לא טיפל בעצמו ולא שינה דרכיו, לא יחול שינוי במצב הנוכחי.

15. בהחלטה מיום 18.10.20 נקבע כי מר [פלוני] נושא במלוא האשם והאחריות לנתק עם הבנות [...] בהחלטה מיום 18.12.20 [...] יש להיזהר במר [פלוני], משנקבע בעניינו בבית הדין הגדול, לא פחות, כי הנו שקרן: "נשים נא לב, בניגוד לאמור בבקשתו השקרית של המערער [...]"

16. בית הדין הגדול נתן ביום 30.1.22 החלטה מקיפה בת 31 עמודים בתיק מס' 970523/20 במסגרתה קבע בין היתר:

הבהרנו כבר כי נוכח המשך התנהלות המערער פקפקנו למפרע גם בהנחתנו כי הלה אכן מעוניין באמת ובתמים בשיקום יחסיו עם בנותיו, פקפוק שלו היה כבר שעה שהצענו את המתווה – לא היינו מציעים אותו אפילו לפני משורת הדין [...]

18. בנסיבות המתוארות, ומשקבע בית הדין האזורי כי החלטתו (שנתנה בהרכב מלא) לא התבססה רק על ניסיון העבר, ונוכח העובדה כי הניסיון המצטבר (בעבר ובהווה), מחייב לדחות את גחמותיו של מר [פלוני], יתבקש בית הדין לדחות את הערעור [...]

יא. אלא שהטיעון המרכזי אינו אלא עטיפה שמתברר כי ריקה היא. בפסק דינו נקבע, כמצוטט לעיל:

ניסיון העבר לבדו אינו יכול להיות סיבה מספקת כשהשאלה הנשאלת היא אם יש מקום "לבחון מחדש" נוכח טענות על שינוי נסיבות, נוכח חלוף השנים וכו', ונימוקים נוספים כאמור לא ניתנו.

מסקנת פסק הדין בערעור, הייתה כמתואר לעיל כי צדק המערער והתקבל הערעור באשר ל"בקשתו" של המערער "כי העניין יוכרע באופן מנומק, לכאן או לכאן, וזאת לאחר שייבחן שוב, ברצינות, לגופו, בלב פתוח ובנפש חפצה". למען הסר ספק אף הובהר שם כי כך יש לנהוג "אף אם מפקפק" בית הדין קמא "בסיכויים", ואף שכפי שציינו "גם אנו איננו בטוחים בלשון המעטה" בסיכוי לשיקום יחסיו המערער ובנותיו.

בפן האופרטיבי נקבע בפסק הדין כאמור:

אנו מורים לבית הדין קמא לשוב ולבחון את בקשתו של המערער בעניין זה – במובחן מבקשותיו האחרות שנדחו בהחלטתו של בית הדין קמא מא' באייר התשפ"ד (9.5.24) – לגופה, בלב פתוח ובנפש חפצה ולהגיע לכלל החלטה, לכאן או לכאן, על בסיס בחינה עדכנית של הבקשות והתגובות,

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בקשת המערער וכנותה (המצריכה בחינה לגופה), חוות דעת מקצועיות ככל שישקול ויסבור בית הדין קמא כי נדרשות הן וכו'

המערער טוען כי לא כך נעשה, ומה משיבה המשיבה? תשובתה נחלקת לשני ראשי טיעון עיקריים, האחד הוא טענה כי אכן עשה בית הדין קמא כמצוות בית דינו שהרי בית הדין קמא קבע במפורש "**החלטה זו אינה מנוגדת להחלטת בית הדין הגדול**"; השני הוא כי "מבחינה מהותית בקשתו של מר [פלוני] בבית הדין קמא הנה בקשה לשינוי נסיבות של פסק דין חלוט", וכי על כן "על המבקש להצביע על הנסיבות ששונו ומשלא עשה כן, אין כל מניעה מלהתבסס על הניסיון שהצטבר, כשלא הוצגה כל אינדיקציה לשינוי בנסיבות".

יב. את הרכיב השני בטיעונה של המשיבה יש לדחות על הסף שכן מתעמת הוא חזיתית עם הוראת פסק דינו, וכן לא ייעשה: בית הדין קמא מחויב לנהוג בהתאם להוראות ערכאת הערעור שמעליו, היינו בית דינו, ואינו יכול לחלוק עליהן ולנהוג על פי סברתו הוא משל היה הוא ערכאת הערעור על בית דינו. על אחת כמה וכמה שהמשיבה עצמה ובא כוחה המלומד אינם ערכאת ערעור על בית דינו ומשקבע בית דינו כי יש לבחון את בקשתו של המערער לא רק על סמך ניסיון העבר אין מקום לטענה עזת המצח הגורסת את ההפך.

ג. אשר לרכיב הראשון בטיעון, אמירתו של בית הדין קמא עצמו כי החלטתו אינה עומדת בניגוד להוראתו – בכל הכבוד אינה יכולה להיות טעם לדחיית הערעור על קביעתו זו עצמה או על הוראתו האופרטיבית שניתנה תוך הנמקה – כמענה לבקשת המערער לפעול בהתאם לפסק דינו – בנימוק זה עצמו. על הדברים להיבחן לגופם ולדבר בעבור עצמם.

בפועל באותה החלטה עצמה שממנה מצטטת המשיבה את האמירה "**החלטה זו אינה מנוגדת להחלטת בית הדין הגדול**" אין כל נימוק לדחיית בקשתו של המערער מלבד "על יסוד הניסיון הרב שהצטבר לאורך השנים" – מה שמנוגד בעליל להוראתו שלא להסתמך רק על ניסיון העבר.

המשיבה טוענת:

בית הדין נימק בפסק הדין [היינו, וכפי שהגדירה המשיבה עצמה, ההחלטה מכ"ג בתמוז התשפ"ד (29.7.24)] הנמקה עניינית שאינה נסמכת רק על ניסיון העבר, כי הגיע למסקנה בהווה [...]

אך הפכנו והפכנו בהחלטה המדוברת ולא מצאנו בה את ההנמקה שנטען שמצויה בה, ולמעשה ספק אם אפשר לומר שיש בהחלטה זו הנמקה כלשהי (בהקשר לחידוש הקשר עם הבת הצעירה, [ג'], שהוא העניין התלוי והעומד, מושא הבקשה וההכרעה).

בית הדין קמא הבהיר בהחלטה את עמדתו כי "אמצעי אכיפה שנועדו כביכול להביא להחזרת הקשר, עלולים להביא לתוצאה הפוכה" – עמדה לגיטימית כשלעצמה, אך מנותקת מהשאלה אם וכיצד יש לפעול להחזרת הקשר שלא ב"אמצעי אכיפה" – אם כי בהקשר לכך ייתכן ללמד זכות כי בית הדין קמא הבין מבקשתו של המערער, הבנה שלא הייתה מופרכת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נוכח ניסוחה, כי אכן מבקש הוא הפעלתם של אמצעים כאלה, אלא שנוכח החלטתו הנוספת של בית דיננו הבהיר המערער בהמשך כי לא בכך מדובר – ובעיקר נעדרת נימוק ובוודאי לא "הנמקה שאינה נסמכת רק על ניסיון העבר".

לא זו אף זו: בפסק דיננו הובהר כיצד תינתן הנמקה שלא על סמך ניסיון העבר בלבד, וזו הדרך היחידה לכתוב בהווה דברים שאינם נסמכים על העבר בלבד – באמצעות בחינה נוספת וחדשה:

לשוב ולבחון את בקשתו של המערער בעניין זה [...] לגופה, בלב פתוח ובנפש חפצה ולהגיע לכלל החלטה, לכאן או לכאן, על בסיס בחינה עדכנית של הבקשות והתגובות, בקשת המערער וכנותה (המצריכה בחינה לגופה), חוות דעת מקצועיות ככל שישקול ויסבור בית הדין קמא כי נדרשות הן וכו'.

היכן בהחלטותיו של בית הדין קמא יש דבר העשוי אפילו להיראות כאמירה כי כך נעשה? ההחלטה ניתנה תחילה ללא קבלה של תגובת המשיבה, ללא התייחסות עניינית כלשהי לטיעוני ולדברי המערער בבקשתו, ללא דיון וללא בקשת – ולא כל שכן קבלת – חוות דעת מקצועית כלשהי.

שמא תאמר כי התרשם בית הדין קמא כי בקשת המערער אינה כנה ולכן קבע את שקבע שהלוא אמרנו כי הבקשה תיבחן גם "על בסיס בחינה עדכנית של הבקשות והתגובות, בקשת המערער וכנותה (המצריכה בחינה לגופה)" – הלוא אפילו זאת לא אמר בית הדין קמא, כי מצא שהבקשה אינה כנה, ולא כל שכן שלא נימק והטעים מדוע והיכן מצא ממצא זה.

ויובהר: אף אנו – אין אנו בטוחים בכנות הבקשה, אך קביעה כי אינה כנה צריכה להיאמר במפורש וצריכה אף להיות מנומקת ולהינתן לאחר בחינת הבקשה. אף אחד ממרכיבים אלה אינו מצוי בהחלטת בית הדין קמא.

מגדילה המשיבה לעשות בנסותה לבסס את הטיעון כי החלטת בית הדין קמא ניתנה לא רק על סמך ניסיון העבר על: "הניסיון" ה"ממשיך למרבה הצער להיערם ולהצטבר גם בימים אלו ממש, [...] למשל בדיון שהתקיים ביום 22.1.24 ו"ניסיון שהצטבר גם בשעה זו ממש בבית הדין קמא, מבוטא ומתואר גם היטב בפסק הדין מיום 9.5.24 שניתן בבית הדין האזורי" ואף על המתואר בהחלטות שניתנו "ביום 24.10.24"; "לא מכבר [...] בהחלטתו מיום 30.1.2022 ו"בהחלטה נוספת של בית הדין גדול שנתנה גם היא – אך זה לא מכבר – ביום 26.8.21", מפליגה היא אף אל עברן של החלטות שניתנו בשנת 2020.

לא נותר אלא לתהות: הנייר סובל הכול? האם סבורה המשיבה כי בשופטני עסקינן?

הלוא פסק דיננו עסק "בפסק הדין מיום 9.5.24" וקיבל את הערעור עליו באומרו כי יש להכריע בבקשת המערער לא רק על בסיס ניסיון העבר אלא על בסיס בחינה חדשה ועדכנית של הדברים. הכיצד סבורה המשיבה כי פסק הדין שהערעור עליו התקבל וניתנו במסגרת קבלתו הנחיות כיצד יש לפסוק ייחשב הוא עצמו יישום של אותן הנחיות?

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הלוקה המשיבה, או שמא לוקה בא כוחה, בהבנת המונחים "עבר", "הווה" ו"עתיד", עד כי סבורה היא כי משמורה בית דיננו בד' בתמוז התשפ"ד (10.7.24) כי לא די בנימוקי וממצאי פסק דין שניתן כאמור בא' באייר התשפ"ד (9.5.24), שכן דרושה "בחינה עדכנית" ועל בית הדין קמא "לשוב ולבחון" אפשר לטעון שהוראה זו קוימה "בשעה זו ממש" – שקדמה לפסק דיננו, ואף בהחלטות שניתנו בשנים 2020–2022?

"בפעם האחרונה שבדקנו" היו השנים 20–22 בגדר "עבר" בהשוואה לשנה הנוכחית, ואף אייר התשפ"ד (מאי 24) היה בגדר "עבר" בהשוואה לתמוז התשפ"ד (יולי 24).

שמא נשתנו סדרי בראשית והודעה על כך נמסרה לבא כוח המשיבה (ואולי גם לבית דין קמא) ורק את אוזננו לא גילו משמים?

חומר שנערם בדיון בשבט התשפ"ד (ינואר 24) לא נערם "בימים אלה ממש" – וגם אם תהיה הוראת המילים "ימים אלה" רחבה ככל האפשר לא תוכל היא לכלול מועד זה כשההקשר הוא קיום דרישה של בית דיננו, חצי שנה אחר כך, "לשוב ולבחון" "בחינה עדכנית".

מן הדין היה להשית על המשיבה הוצאות משפט בגינם של טיעונים אלה, אך לפנים משורת הדין בידענו אכן כי המערער אינו משלם לה מזונות ילדים וכי הוצאות משפט שבהן חויב כלפיה ככל הנראה טרם נפרעו, בחלקן הגדול, נמנעים אנו מכך הפעם.

יד. בתוך דבריה אף מציינת המשיבה קביעות חמורות שנקבעו כלפי המערער בעבר, לרבות קביעות כי טענותיו הן שקריות (אגב: האמירה "טענות אלה ואחרות של פלוני הן שקריות" אינה זהה לאמירה "פלוני שקרן", ומוטב היה למשיבה לדייק, ודאי במסגרת טיעון שכל עניינו הוא בשאלת אפיונו של מאן דהו כמי שאינו דובר אמת...)

לעניין זה נעיר ונבהיר:

אין בכונתנו להעניק למערער 'תעודת יושר', כל האמור ידוע וזכור לנו היטב ואף "יותר ממה שקריתי לפניכם כתוב כאן" והדבר כבר הובהר לעיל ובהחלטותינו הקודמות. אך עם זאת, גם בעל דין שנתפס בשקר – אף כי 'קנה (בחוסר) יושר' את היחס החשדני כלפי טיעוניו, לא איבד את זכותו כי הללו ייבחנו, לא כל שכן כשנוגע הדבר לטובתם של ילדיו.

לו חכמו המשיבה ובא כוחה ישכילו זאת כי באותה החלטה שנתן בית דיננו בעבר ושצוטטה בדבריהם שבה אמר בית דיננו כי "לכאורה נראית הטענה [דאז, של המערער] משוללת יסוד, ובין השאר על בסיס ניסיון העבר" ועל כן "זכאית המשיבה לאיזון [...] ולמניעת הפגיעה החוזרת בה באמצעות הליכי סרק" נאמר כי מאידך גיסא:

אין מקום לחסום כליל את המערער מלהגיש תביעות או ערעורים לבית הדין ובפרט שעה שמדובר בעניינן של קטינות שאחריותו של בית הדין לטובתן מחייבת רגישות וזהירות יתר ומצריכה לבחון כל מקרה של טענה לפגיעה בטובתן – גם אם לכאורה נראית הטענה משוללת יסוד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ועוד נעיר כמאמר העולם "מי שחמאה מרוחה על ראשו – אל יצא לשמש", בכתב טענות שבו אומרת המשיבה עצמה כמה טיעונים שאינם אמת צרופה, בלשון המעטה, וכפי שאמרנו לעיל, מוטב היה לה שלא תיזקק לשאלה כיצד יש לנהוג במי שטוען טענות שקריות. טו. נוסף ונאמר בנוגע לדברי בית הדין קמא "הפעלת אמצעי אכיפה שנועדו כביכול להביא להחזרת הקשר, עלולים להביא לתוצאה הפוכה", דברים שבהם נתלית המשיבה ושלשיתתה נאמרו לא רק "על סמך ניסיון העבר":

כאמור, ייתכן שבעת שכתב בית הדין קמא את הראשונה בסדרת החלטותיו שבנידון סבר כי המערער אכן מבקש נקיטת אמצעי אכיפה, וכבר אמרנו כי לשון בקשתו אפשרה הבנה כזו.

אך נשגב מבינתנו כיצד אפשר לדבוק בהנמקה זו לאחר שהלה הבהיר – נוכח החלטה נוספת של בית דינו – כי אינו מבקש, לפחות לא לעת הזו, כי יינקטו אמצעי אכיפה כלשהם "ולו מהטעם שלא ניתן לדעת אם (באמת) הבת מתנגדת לחידוש הקשר" וכי על כן מבקש הוא "מינוי גורם שיבחן (גם) זאת".

טז. סוף דבר, גם הפעם דינו של הערער להתקבל.

וכאמור, אין אנו בטוחים כלל ועיקר, לצערנו, כי אפשר לשקם את הקשר בין המבקש לבנותיו, אין אנו בטוחים אף בכנותו של המבקש, לא כל שכן שאין אנו בטוחים כי הבת לא "באמת מתנגדת לחידוש הקשר". ובאשר לכל האמור אכן יש משקל ל"ניסיון העבר".

אך קובעים אנו כי אי אפשר לדחות על הסף בקשה של אב – גם אם הרבה לחטוא לבנותיו – לנסות ולחדש את הקשר עימן, בלי בחינה אמיתית בהווה של האפשרות או של כנות הבקשה, ובחינה כזו לא נעשתה. אי אפשר לדחות בקשה כזו גם אם הסיכויים להצלחה דלים הם, ובוודאי לא כשמודגש כי אין הלה מבקש לכפות דבר על בתו.

לפיכך, נכון היה כי יקיים בית הדין קמא הליך שבו תיבחן הבקשה לגופה, ולחילופין ייעתר לה לגופה אף ללא הליך כזה – נוכח היותה בקשה למינוי גורם שיפעל ללא כפייה ונוכח אי־העלאתו של נימוק ממשי מצידה של המשיבה להתנגדותה לכך.

משלא עשה זאת בית הדין קמא, ולאור ההתנהלות המתוארת אין אנו סבורים כי יש תוחלת במתן הוראה חוזרת כי יעשה כן, ומאחר שאנו כערכאת ערעור אכן איננו יכולים להיזקק לקיומו של הליך כזה, ומאחר שיש מקום להיעתר לבקשה כאמור אף ללא הליך כזה, ועל אחת כמה וכמה שעה שאף עתה לא נמצא בטיעוני המשיבה שלפנינו טעם ממשי להתנגדות לבקשה, מקבלים אנו את בקשת המערער.

אכן האמירה "מינוי גורם" היא אמירה עקרונית שאותה יש לפרוט לפרוט של הוראות מעשיות.

אנו מורים אפוא למערער להציע שלושה גורמים שמתוכם יבחר בית דינו, לאחר שיקבל את תגובת המשיבה, גורם שינסה להביא לחידוש הקשר בין המערער לבין בת הצדדים, [ג'],

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ובתנאי שניסיון זה יהיה ללא כל כפייה ושבתשלום שכרו של גורם זה – ככל שידרוש תשלום – יישא המערער לבדו.

יובהר כי ככל שתתנגד המשיבה לכל הגורמים שיציע המערער תישקל התנגדותה לגופה בכפוף להיותה מנומקת ולהצעת גורמים אחרים חלופיים מטעמה.

לכשייבחר גורם זה ייתן לו בית הדין הוראות גם בנוגע למסירת דיווח על פעולותיו לבית הדין.

יז. פסק הדין מותר בפרסום בכפוף להשמטת פרטיהם המזהים (שמות ומספרי תעודות זהות) של הצדדים ושל הבנות.

ניתן ביום י"א במרחשוון התשפ"ה (12.11.2024).

הרב מימון נהרי

הרב ציון לוזיאילוז

הרב שלמה שפירא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה

גט

OVER

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL

